

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobců: **a) E. A.**, a **b) nezl. E. S.**, oba zast. Mgr. Michaelou Kasper Beňovou, advokátkou se sídlem Masarykova 1250/50, Lysá nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2014, č. j. OAM-6/LE-LE18-K03-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) a b) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2015, č. j. 62 Az 4/2014 – 86,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce a) podal dne 9. 1. 2013 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, a to jménem svým a své nezletilé dcery, žalobkyně b). V žádosti uvedl, že sympatizoval s náboženským hnutím Bahá'í a prodával telekomunikační techniku, důvodem jeho žádosti je snaha dostat rodinu do bezpečí, především dceru. V průběhu správního řízení popsal, že se v Íránu věnoval dovozu a prodeji satelitních zařízení. Tato činnost je nelegální z důvodu cenzurové politiky státu, a proto se stal cílem represe ze strany státních orgánů. Jedenkrát jej příslušníci ozbrojených složek v civilu odvezli na neznámé místo, kde ho drželi několik hodin a bili. Později, po té, co navázal kontakt s vyznavači Bahá'í, jejímž členům taktéž montoval satelity, „lidé v uniformách“ provedli prohlídku jeho obchodu a zabavili určité zboží. Hledali žalobce a vydali se také k němu domů, kde mu zabavili další věci, mezi nimi osobní počítač obsahující materiály směřující proti íránskému režimu. Po dvou dnech se žalobce od známého svého otce dozvěděl, že byl obviněn z narušování bezpečnosti státu a porušování náboženských norem a že jeho věc je vedena u revolučního soudu, který se zabývá politickými trestnými činy.

[2] Žalovaný v průběhu správního řízení shromáždil písemné podklady, mimo jiné obsahující obecné informace o Íránské islámské republice a o náboženské situaci v zemi, včetně postoje státních orgánů k Bahá'í. Na návrh žalobce doplnil internetové články týkající se vlastnictví a distribuce satelitů, postupu státních orgánů v této oblasti a šířeji pojednávající o cenzurové politice státu.

[3] Na základě shromážděných podkladů dospěl k závěru, že některé části příběhu žalobce jsou nevěrohodné. Vycházel z toho, že žalobce se stal terčem zájmu íránského bezpečnostního

aparátu pouze jednou, a to při prohlídce jeho prodejny v souvislosti s dovážením a prodejem satelitní techniky. Dle žalovaného tedy důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla obava ze zadržení a potrestání za nelegální dovoz a prodej satelitních zařízení soukromým osobám; za tuto činnost nicméně žalobci hrozí toliko pokuta, nikoli přísnější trest, jak uváděl.

[4] Žalovaný rozhodl, že žalobcům se neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a to rozhodnutím citovaným v záhlaví tohoto usnesení.

[5] Žalobci je napadli u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), ten však jejich argumentům nepřisvědčil a žalobu zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví.

[6] Nejprve upozornil na sporné momenty v azylovém příběhu žalobce. Zdůraznil, že tvrzení, že dovážel a nastavoval satelitní antény tak, aby lidé mohli přijímat vysílání západních zpravodajských televizních a informačních stanic, a tak napomáhal uplatňovat politická práva a svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje, se objevilo až po vstupu zástupce žalobce do řízení. Žalobce pokračoval ve své ekonomické činnosti i po tvrzeném únosu, pouze s tím rozdílem, že satelity prodával maloobchodníkům, nikoli jednotlivcům. Dále krajský soud identifikoval konkrétní rozpory v žalobcových výpovědích. V první řadě se jednalo o možnost zisku licence pro dovoz a prodej satelitů, dále o to, zda M. G. je jedna nebo dvě osoby. Z těchto důvodů usoudil, že azylový příběh žalobce je nepřesvědčivý.

[7] Dále uvedl, že i kdyby důvodem odchodu ze země původu byly problémy s výdělečnou činností žalobce, nelze je podřadit pod kritéria pronásledování uvedená v ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalobce se při svém podnikání zabýval činností, pro kterou neměl oprávnění, reakci státních orgánů tak ani nelze považovat za pronásledování ve smyslu uvedeného ustanovení. Íránská legislativa zakazuje soukromé vlastnictví satelitů pod pokutou, jejíž výše se liší podle toho, zda se jedná o pouhé užívání či distribuci satelitů. Na druhé straně Íránci běžně sledují zahraniční vysílání díky satelitním anténám, které si i přes zákaz nechávají připojit.

[8] K tvrzenému pronásledování z důvodu kontaktů s vyznavači Bahá'í krajský soud uvedl, že je nevěrohodné a spojitost se zabavováním zboží v obchodě žalobce je jen žalobcovou domněnkou, ne-li vykonstruovaným příběhem.

[9] Ve vztahu k žalobkyni shrnul, že je vzhledem ke svému věku zcela závislá na rodičích a jejich problémy na ni bezprostředně dopadají. Vzhledem k tomu, že u žalobce nebyly shledány důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, je tomu u žalobkyně stejně. Poté se zabýval dalšími formami mezinárodní ochrany a i v tomto ohledu se ztotožnil s napadeným rozhodnutím.

[10] Závěrem se vyjádřil k tvrzením žalobce uplatněným při jednání před krajským soudem, konkrétně že konvertoval ke křesťanství a v současné době pracuje v Rádiu Svobodná Evropa. Podotkl, že tyto skutečnosti nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí, a proto k nim v souladu s § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nepřihlédl. Podmínky pro prolomení této zásady, specifikované např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2014, č. j. 5 Azs 128/2014 – 27, neshledal.

[11] Proti rozsudku krajského soudu žalobci (dále jen „stěžovatelé“) brojí kasační stížností.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[12] Stěžovatelé tvrdili naplnění kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Nejprve předestřeli argumenty pro to, že činnost stěžovatele v zemi původu lze podřadit pod uplatňování politických práv dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, a zdůraznili, že výkon stěžovatelovy výdělečné činnosti fakticky nelze od výkonu těchto práv odlišit. Skutečnost, že dovoz a prodej satelitů je v Íránu zakázán, dle jejich názoru neznamena, že stěžovatel nemohl být z tohoto důvodu pronásledován ve smyslu zákona o azylu. Jednání íránských státních orgánů shrnuté v bodě [1] tohoto usnesení pronásledováním bylo.

[13] Dále rekapitulovali, že činnost stěžovatele měla politický charakter a hrozil mu za ni až trest smrti, neboť ji státní orgány kvalifikovaly jako velezradu. Zmínili také nesouhlas s tím, že žalovaný správní orgán a krajský soud neuvěřily tvrzení, že v zabaveném počítači byla uložena protiislámská videa a reportáže. Dle stěžovatelů byl naplněn azylový důvod podle § 12 písm. a) zákona o azylu.

[14] Následně zdůvodnili, proč splňují i podmínky pro udělení azylu podle písm. b) téhož ustanovení. Stěžovatel zopakoval, že se s hnutím Bahá'í seznámil díky své podnikatelské činnosti, začal se s ním stýkat a sympatizoval s ním. Jedná se přitom o silně pronásledovanou skupinu a navenek nelze odlišit, zda určitá osoba náboženství vyznává, nebo s ním pouze sympatizuje. V jeho případě došlo k pronásledování i z tohoto důvodu.

[15] V souvislosti s výše uvedeným se stěžovatel ohradil proti konstatování krajského soudu o rozporech v jeho tvrzeních, konkrétně zda M. G. je jedna nebo dvě osoby. Upozornil, že pokud správní orgán shledá ve výpovědích žadatele o mezinárodní ochranu rozpory, musí mu umožnit tyto rozpory vysvětlit, a na podporu svého názoru odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Podotkl také, že nesrovnalost mohla snadno vzniknout nepřesnostmi při tlumočení nebo zápisu výpovědi. Doplnil, že pronásledování dokládá i výpověď jeho manželky učiněná v řízení o její žádosti o udělení mezinárodní ochrany (v této věci je před Nejvyšším správním soudem vedeno řízení pod sp. zn. 9 Azs 167/2015, pozn. NSS).

[16] Stěžovatelé pokračovali, že krajský soud nesprávně posoudil podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V průběhu jednání před krajským soudem stěžovatel uvedl, že konvertoval ke křesťanství, proto je v případě návratu do země původu ohrožen na životě. Dále v kasační stížnosti zopakoval, že návrat do vlasti by pro něj znamenal popravu, neboť mu bylo kladeno za vinu narušení bezpečnosti a porušení náboženských norem. K této skutečnosti však nepřihlédl žalovaný ani krajský soud.

[17] Následně stěžovatelé namítali, že správní orgán vycházel ze skutkového stavu, který nemá oporu ve spise, respektive přihlédl pouze k některým skutkovým okolnostem. Podle stěžovatelů ze správního spisu vyplývá, že důvodem opuštění vlasti bylo sympatizování s Bahá'í a prodej telekomunikační techniky. Stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že se bojí íránské armády, jejíž příslušníci mu vyhrožovali. Zopakoval, že se celkem třikrát stal terčem zájmu íránského bezpečnostního aparátu.

[18] Krajský soud dle stěžovatelů pochybil také proto, že neprovedl všechny navrhované důkazy. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu stěžovatelé dovozovali, že soud měl dokazováním upřesnit skutkový stav, respektive důkazy zjistit nový skutkový stav. Konkrétně rozporovali neprovedení důkazů navrhovaných za účelem prokázání konverze stěžovatelů ke křesťanství.

[19] Konečně upozornili, že žalovaný správní orgán a krajský soud nepřihlédly k té části azylového příběhu stěžovatele, dle které jej unesli příslušníci ozbrojených složek v civilu, několik hodin jej drželi na neznámém místě a bili ho. Žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav; napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

[20] Stěžovatelé závěrem popsali, v čem spatřují důvody přijatelnosti kasační stížnosti. Dovožovali, že se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího právního soudu [zda únos stěžovatele mohl pojmově představovat pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu; zda sympatizování s náboženským hnutím může být azylově relevantním důvodem pronásledování; zda je možné udělit mezinárodní ochranu osobě, jež je v zemi původu stíhána pro nelegální činnost, která se však kryje s uplatňováním politických práv, a přijímání odměny za takovou činnost udělení mezinárodní ochrany vylučuje].

[21] Dále namítli, že krajský soud se dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení, neboť nepřihlédl k důkazům, které stěžovatel navrhl při jednání. Mělo jimi být prokázáno, že stěžovatel a jeho manželka již od roku 2013 navštěvují křesťanské církve, uvěřili a stali se z nich křesťané, což je skutečnost podstatná pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Jednalo se přitom o prokázání skutečnosti, která zde byla již v době rozhodnutí žalovaného.

[22] Ve vztahu ke stěžovatelce zmínili možnost udělení azylu za účelem sloučení rodiny či doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny. Navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[23] Žalovaný setrval na důvodech svého rozhodnutí a odkázal na své vyjádření k žalobě. Uvedl, že námitky stěžovatelů jsou neopodstatněné, s napadeným rozsudkem se ztotožnil a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro její nedůvodnost.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[24] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[25] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele* představuje typický neurčitý právní pojem, jehož vymezením se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou též dostupná na www.nssoud.cz), na které pro stručnost odkazuje.

[26] Nejvyšší správní soud v projednávané věci přesah vlastních zájmů stěžovatelů neshledal.

IV. a) Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu

[27] V první řadě se zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, která dle stěžovatelů spočívá v nedostatku důvodů rozhodnutí. Konkrétně namítali, že krajský soud nezohlednil napadení stěžovatele, při kterém byl odvezen na neznámé místo, tam byl několik hodin držen a bit, byly mu zabaveny věci, které měl u sebe. Napadený rozsudek dle stěžovatelů

pokračování

neobsahuje důvody, pro které soud tyto okolnosti nezohlednil. V jiné souvislosti také zmínili, že krajský soud nepřihlédl k obvinění stěžovatele z protirežimní činnosti.

[28] Nejvyšší správní soud této námitce nepřisvědčil. Krajský soud sice výslovně nevypořádal každou jednotlivou žalobní námitku, v odůvodnění nicméně uvedl, že azylový příběh stěžovatele považuje za nepřesvědčivý a tento svůj závěr zdůvodnil. Zhodnotil také, že z obsahu správního spisu jednoznačně vyplynulo, že jako důvod opuštění země původu stěžovatel uváděl problémy s výdělečnou činností, tedy prodejem a montáží satelitních přijímačů, a popsal, proč je nelze podřadit pod důvody udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Z tohoto pohledu tvrzení stěžovatele o jeho únosu a pozdějším obvinění nemohla být podstatná; krajský soud je zjevně vyhodnotil jako nedůvěryhodná a neposuzoval tak, jaký význam by hypoteticky mohla mít. Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný.

III. b) Posouzení věrohodnosti stěžovatelových tvrzení

[29] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami, kterými stěžovatelé zpochybnili zjištěný skutkový stav. Namítali, že žalovaný správní orgán a krajský soud nepřihlédly k tomu, že stěžovatel se stal terčem íránského státního aparátu celkem třikrát, skutková podstata tak nemá oporu ve spise, žalovaný neprovedl všechny důkazy potřebné pro zjištění skutkového stavu věci a nedostál povinnosti zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

[30] Z výše uvedeného vyplývá, že žalovaný správní orgán a krajský soud k některým částem stěžovatelova příběhu nepřihlížely, protože je považovaly za nedůvěryhodné. V projednávané věci je tedy stěžejní otázkou právě důvěryhodnost stěžovatele a jeho azylového příběhu (k této problematice srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 – 105).

[31] Z rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že po odstranění dílčích rozporů ve výpovědích stěžovatele dospěl k závěru, že jeho příběh není *a priori* nedůvěryhodný. Po té, co žalovaný shromáždil další písemné podklady (zprávy o situaci v zemi původu a internetové články připojené na návrh stěžovatele), však usoudil, že některá tvrzení nedůvěryhodná jsou. Vycházel z íránské zákonné úpravy, dle které je sankcí za distribuci satelitů pokuta, dále ze skutečnosti, že porušování zákazu distribuce a vlastnictví satelitů je běžné. Značná část obyvatel totiž satelity vlastní a státní orgány proti nim zasahují převážně zabavováním a následným ničením satelitů. Žalovaný neshledal důvod pro to, aby íránské státní orgány přistupovaly ke stěžovateli nestandardním způsobem, a proto usoudil, že stěžovatel byl stíhán za nelegální činnost spočívající v distribuci a montáži satelitů, bylo proti němu vedeno standardní řízení a nebyl obviněn ze závažné trestné činnosti, za kterou by mu hrozil až trest smrti, jak tvrdil.

[32] Popsanému postupu žalovaného nelze nic vytknout. Při zjišťování skutkového stavu naplnil požadavky na něj kladené (komplexně jsou shrnuty např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS), ve vztahu k projednávané věci je vhodné zdůraznit, že vycházel z tvrzení stěžovatele, která následně konfrontoval s informacemi o situaci v Íránu. Na jejich podkladě dospěl k tomu, že nelegální činnost stěžovatele je v Íránu běžná a relativně mírně sankcionovaná, proto tvrzení stěžovatele nejsou důvěryhodná.

[33] Nejvyšší správní soud se se závěry žalovaného ztotožňuje. Nezpochybňuje, že íránský režim je nedemokratický a v této zemi dochází k porušování lidských práv, mimo jiné práva na informace a svobody projevu, jak stěžovatel opakovaně zdůrazňoval. Ani v tomto kontextu

se však celá verze událostí, jak ji stěžovatel popsal, nejeví věrohodně. Ze shromážděných podkladů vyplývá, že vlastnictví satelitů je v Íránu běžné, a je logické, že jsou i běžně prodávány. Na rozdíl od zásahů proti novinářům a dalším osobám, které aktivně vystupují proti režimu, není zdokumentováno, že by státní orgány podobně zasahovaly proti obchodníkům se satelity, a vzhledem k četnosti této činnosti se takový postup nejeví pravděpodobným. Naopak je třeba vycházet z toho, že státní orgány vedou s prodejci satelitů řízení, jehož výsledkem může být toliko udělení pokuty; tento postup je předvídan íránskými právními předpisy a poměrně obsáhlé informace, které jsou obsaženy ve správním spise, nezavádají důvod o tomto závěru pochybovat. Proti vlastníkům satelitů, tedy osobám, které mají přímý přístup k cenzurovaným informacím, státní orgány zasahují zabavováním satelitů a jejich ničením, nijak závažněji. Postup státních orgánů v této oblasti tedy není zdaleka tak tvrdý, jak namítal stěžovatel (čímž Nejvyšší správní soud pochopitelně nevyslovuje souhlas s íránskou cenzurovou politikou jako takovou).

[34] Žalovaný vyvrátil tvrzení stěžovatele s mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti jeho úsudku (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63), neboť jeho závěry vycházejí z poznatků o postupu íránských státních orgánů při potírání vlastnictví a distribuce satelitů a jsou racionálně zdůvodněny. Je velmi nepravděpodobné, že by postup státních orgánů proti stěžovateli byl takový, jako popsal. Nejvyšší správní soud proto ze shodných důvodů jako žalovaný považuje tvrzení stěžovatele o jeho únosu a bití i tvrzení o obvinění z protirežimní činnosti za nedůvěryhodná, stejně jako související tvrzení manželky stěžovatele, na která bylo odkazováno v kasační stížnosti. Popisovaný postup by ve světle informací o zemi původu stěžovatele bylo možné očekávat proti aktivním odpůrcům íránského zřízení, nikoli však proti prodejci satelitů, kteří nejsou v Íránu výjimeční, a podle všeho dochází pouze k zabavování zboží a jeho ničení, případně k vedení trestního řízení, které může vyústit v uložení pokuty. Vhodné je také dodat, že samotný zákaz vlastnictví a distribuce satelitů byl v Íránu opakovaně diskutován a i mezi politiky jsou na jeho opodstatněnost rozdílné názory.

[35] Obdobné závěry Nejvyšší správní soud učinil u dalších částí stěžovatelova příběhu. Tvrzení o zabavení počítače s protirežimními materiály žalovaný vyhodnotil jako účelové a nedůvěryhodné, neboť stěžovatel je uvedl až v přípisu doručeném žalovanému dne 24. 10. 2013 (č. l. 95 správního spisu), kterým doplnil svá vyjádření u doplňujícího pohovoru. Nejvyšší správní soud s tímto závěrem souhlasí a stěžovatel s ním ostatně v kasační stížnosti ani nijak nepolemizoval.

[36] K sympatizování s hnutím Bahá'í žalovaný uvedl, že se dle stěžovatele mělo jednat pouze o jeho zájem dozvědět se více informací o tomto náboženském směru. Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, že sám stěžovatel tvrdil, že je ateista, s hnutím pouze sympatizoval a s členy hnutí navázal a udržoval styky v souvislosti se svou obchodní činností. Z výpovědi stěžovatele nevyplývalo, že by měl s Bahá'í společného něco jiného, než několik málo setkání, ani že by příčinou problémů, pro které opustil Írán, mohlo být tvrzené sympatizování s tímto hnutím; prosté tvrzení, že tomu tak bylo, není dostačující, jelikož není podpořeno žádnými dalšími skutkovými okolnostmi. V tomto ohledu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s názorem krajského soudu, který uvedenou část stěžovatelova příběhu považoval za domnělou, ne-li vykonstruovanou. Ze zjištění, která v průběhu správního řízení učinil žalovaný, vyplývá, že příčinou stěžovatelových problémů v zemi původu byl dovoz, prodej a montáž satelitů, o čemž také svědčí postup íránských orgánů (prohlídka stěžovatelova obchodu a zabavení jeho zboží).

[37] Stěžovatelům lze přisvědčit pouze potud, že rozpory ve výpovědích stěžovatele nebyly natolik intenzivní, aby *a priori* způsobily nedůvěryhodnost celého jeho příběhu. V kasační stížnosti

pokračování

konkrétně polemizovali s rozporem týkajícím se osoby M. G. Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že odlišnost skutečně mohla vzniknout během překladu nebo při zápisu prvního pohovoru ze dne 17. 1. 2013. Při doplňujícím pohovoru (dne 17. 10. 2013) totiž sám stěžovatel na otázku: „Podle vaší výpovědi vám měl pan G. telefonovat, že vedoucí skupiny babái, pan M. je nezvěstný. Proč vám pan G. telefonoval?“ reagoval tím, že identifikoval rozpor a následně jej vysvětlil: „Ta otázka je chybná. M. G. je jedna osoba. On mi měl předat peníze za počítač. Mi volal člověk z babái, zda jsem M. neviděl, protože je nezvěstný.“ (viz Protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, č. l. 89 správního spisu). Podobně tomu mohlo být i u ostatních rozporů, které vyzdvihl krajský soud. Žalovaný jim však evidentně význam nepřikládal, neboť pokračoval ve zjišťování skutkového stavu, který zjistil úplně, jak vyplývá z výše uvedeného. Nelze tedy dovozovat jeho pochybení, pokud stěžovateli neumožnil rozpory odstranit, jelikož je evidentně neshledal. Stěžejní dále je, že odlišné úvahy krajského soudu neměly na řešení věci vliv a Nejvyšší správní soud se s podstatnými částmi napadeného rozsudku ztotožnil.

[38] Lze shrnout, že převážná část stěžovatelova azylového příběhu je nedůvěryhodná. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že stěžovatel se věnoval nelegálnímu dovozu a prodeji satelitních zařízení soukromým osobám. V souvislosti s touto činností byla ve stěžovatelově obchodě provedena prohlídka, při které došlo k zabavení zboží, a příslušné orgány se stěžovatelem zahájily trestní řízení, jehož výsledkem může být udělení pokuty. Tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je tedy toliko obava ze zadržení a potrestání za nelegální dovoz a prodej satelitních zařízení soukromým osobám.

III. c) Posouzení žádosti z hlediska § 12 písm. a), b) a § 14a zákona o azylu

[39] Stěžovatelé v kasační stížnosti dovozovali naplnění důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu a pro udělení doplňkové podle § 14a téhož zákona. Ve vztahu ke stěžovatelce, která svou žádost odvozuje od azylového příběhu otce, doplnili také možnost udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu a doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b téhož zákona.

[40] Převážná část kasačních námitek se odvíjela od nesouhlasu stěžovatelů se zjištěným skutkovým stavem, kterému však Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Vzhledem k tomu, že stěžovatelé dovozovali důvody k udělení mezinárodní ochrany zejména ze skutkových tvrzení, která ani Nejvyšší správní soud nevyhodnotil jako důvěryhodná, jejich námitky nemohly být opodstatněné. S ohledem na to Nejvyšší správní soud odkazuje na rozhodnutí žalovaného, který se komplexně zabýval jednotlivými formami mezinárodní ochrany; s jeho odůvodněním se stejně jako krajský soud ztotožnil.

[41] Pro úplnost shrnuje, že stěžovatel nesplnil podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť relevantně netvrdil, že by vyvíjel činnost spočívající v uplatňování politických práv či svobod, a byl za ni pronásledován. Odkaz a citace stěžovatelů z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67, publ. pod č. 1713/2008 Sb. NSS, není případná. Činnost stěžovatele v zemi původu nepředstavovala výkon svobody projevu či práva na informace spadající pod politická práva dle Listiny základních práv a svobod, ale ekonomickou činnost provozovanou za účelem zisku, která spočívala v dovozu, prodeji či montáži satelitních zařízení. Ze zjištěného skutkového stavu ani nevyplývá, že by iránské státní orgány stěžovateli určité politické názory připisovaly a následně jej za ně pronásledovaly. Jejich reakce na nelegální činnost stěžovatele byla standardní; došlo k prohlídce jeho provozovny, zabavení zboží a dle všeho také k zahájení trestního řízení. Tyto kroky však pronásledování ve smyslu zákona o azylu nepředstavují, v podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku.

[42] Nebyly splněny ani podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu (k jejich výkladu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 5 Azs 36/2008 – 119). Stěžovatel své obavy z pronásledování dovozoval z toho, že byl již v minulosti pronásledován, jeho tvrzení se však neukázala jako pravdivá. V zemi původu nebyl pronásledován pro zastávání určitých politických názorů (zastávání konkrétních politických názorů ani netvrdil), ani z důvodů náboženství. Tvrzený strach z pronásledování z důvodu kontaktu s náboženským hnutím Bahá'í nemohl být odůvodněný, neboť schůzky stěžovatele s jeho vyznavači se odehrávaly především v rovině obchodní; jak tvrdil, stýkal se s nimi převážně proto, že jim montoval satelity. Nejvyšší správní soud shodně jako krajský soud dospěl k závěru, že obavy stěžovatele jsou nedůvěryhodné a spojitost se zabavováním zboží v obchodě je domnělá či vykonstruovaná.

[43] Stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl ani skutečnosti svědčící o důvodných obavách ze skutečného nebezpečí vážné újmy v zemi původu, které by byly důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Tvrzení o tom, že stěžovateli hrozí trest smrti, případně jiná vážná újma, není důvěryhodné, neboť proti stěžovateli bylo dle všeho zahájeno standardní trestní řízení, jehož výsledkem může být toliko udělení pokuty. Žalovaný se vypořádal i s tvrzeným zákazem vycestování a následky, které by pro stěžovatele mělo vrácení do země původu. Stěžovatelé proti jeho závěrům, které převzal i krajský soud, v kasační stížnosti nic nenamítali, Nejvyšší správní soud tedy pouze pro úplnost dodává, že i tato tvrzení stěžovatele považuje za nedůvěryhodná a na rozhodnutí žalovaného odkazuje. V situaci, kdy stěžovatelka a manželka stěžovatele opustili Írán zcela bez problémů legální cestou (letecky), když ženy potřebují k vycestování ze země souhlas muže (stěžovatele), je velmi nepravděpodobné, že by stěžovateli byl zákaz vycestování udělen. Nenaplnění důvodů pro udělení jiných forem mezinárodní ochrany není v projednávané věci sporné a bylo dostatečně zdůvodněno v rozhodnutí žalovaného.

[44] Stěžovatelka, která je nezletilou dcerou stěžovatele, svou žádost odvozovala od svého otce, což je s ohledem na její věk zcela logické (v současnosti je jí šest let). Vzhledem k výše uvedenému se Nejvyšší správní soud ztotožnil se žalovaným a krajským soudem a ani u ní neshledal důvody k udělení azylu, případně jiné formy mezinárodní ochrany.

[45] Za těchto okolností je zřejmé, že argumentace stěžovatelů pro přijatelnost jejich kasační stížnosti nemohla být opodstatněná; převážně se vztahovala k právnímu posouzení okolností, které nepředstavovaly součást azylového příběhu stěžovatele. Otázky vznesené v kasační stížnosti, shrnuté v bodě [20] tohoto usnesení, nebyly pro projednávanou věc vůbec podstatné.

[46] Nejvyšší správní soud stěžovatelům nepřisvědčil ani v tom, že krajský soud pochybil, protože nepřihlédl k jejich konverzi ke křesťanství. Krajský soud vycházel z toho, že stěžovatel tvrzení o konverzi ke křesťanství i jeho zaměstnání u Rádia Svobodná Evropa poprvé uplatnil až při jednání dne 1. 4. 2015, netvrdil, že by se měla vztahovat k období před vydáním správního rozhodnutí a doložil je vyjádřením Sboru církve bratrské z Horní Suché ze dne 30. 9. 2014 a potvrzením Rádia Svobodná Evropa ze dne 12. 3. 2015, jehož součástí byla fotokopie rozhodnutí ÚP ze dne 19. 2. 2015 o povolení zaměstnání do 9. 2. 2016 (viz protokol o jednání ze dne 1. 4. 2015, č. l. 76 soudního spisu). Proto dospěl k závěru, že se jedná o nové skutečnosti nastalé po právní moci rozhodnutí žalovaného, ke kterým by byl povinen přihlédnout pouze tehdy, pokud by neshledal záruky, že budou dostatečně posouzeny v novém správním řízení z hlediska respektování zásady *non-refoulement*. Tento postup je v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu, vyjádřeným např. v rozsudcích ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, a ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131.

pokračování

[47] Stěžovatelé v kasační stížnosti reagovali tvrzením, že se jedná o skutečnosti, ze kterých měl vycházet i žalovaný, neboť stěžovatel s manželkou navštěvovali křesťanské církve, uvěřili a stali se z nich křesťané již v průběhu roku 2013. Pokud tomu tak bylo, krajský soud k těmto tvrzením nemohl přihlídnout tím spíše. Soud je povinen prolomit pravidlo stanovené v § 75 odst. 1 s. ř. s. pouze ve výjimečných případech, a to tehdy, pokud ve věcech mezinárodní ochrany (1) stěžovatel v řízení před soudem uvede skutečnosti, které nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu, (2) tyto skutečnosti nebyly bez vlastního zavinění stěžovatele předmětem zkoumání správního orgánu, (3) zároveň se o těchto skutečnostech lze domnívat, že by mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany, a (4) soud neshledá dostatečné záruky, že tyto nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení, srovnání výše uvedené rozsudky Nejvyššího správního soudu. Pokud se tedy jednalo o skutečnosti, které nastaly před právní mocí správního rozhodnutí, stěžovatel je měl uplatnit již ve správním řízení. Vzhledem k tomu, že tak neučinil, žalovaný je nemohl posuzovat a nebyly splněny ani podmínky pro to, aby k nim přihlédl krajský soud (viz prvou a druhou podmínku).

IV. Závěr a náklady řízení

[48] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelů, a proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[49] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. října 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu